

**UCHWAŁA NR VI/51/2015
RADY GMINY ŻELAZKÓW
z dnia 27 kwietnia 2015 r.**

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata
2015 – 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.)

Rada Gminy Żelazków uchwala, co następuje

§ 1

Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żelazków.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków**
Józef Leśny

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR VI/51/2015
RADY GMINY ŻELAZKÓW
z dnia 27 kwietnia 2015 r.

Uchwalanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2020 określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.). Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program zawiera harmonogram działań zgodny z zawartymi w ustawie zadaniami własnymi gminy oraz określa sposób ich realizacji. W związku z powyższym zachodzi konieczność podjęcia uchwały.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Jożef Leśny

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2015 - 2020

Żelazków 2015 rok

Spis treści

Wstęp

- I. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.
- II. Procedura „Niebieskie Karty” – Zespół Interdyscyplinarny.
- III. Infrastruktura podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Żelazków.
- IV. Cel ogólny i cele szczegółowe Programu.
- V. Koordynacja i realizacja Programu.
- VI. Finansowanie Programu.
- VII. Zadania Gminy Żelazków w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zwiększenia skuteczności pomocy dla rodzin w których występuje przemoc.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

Wstęp

Przemoc w rodzinie ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować poczucie bezpieczeństwa i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Tradycje, zwyczaje mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego.

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie bądź zaniechanie działań naruszające prawa albo dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną, zaniedbanie. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni. Sprawcy przemocy są bezwzględni: zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny ofiary, poczucia bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Często ofiary mają trudności z przyznaniem, że doświadczyły przemocy, a sprawcy nie przyznają się do takich czynów. Wynika to ze wstydu lub braku świadomości, że ich działania to przemoc.

Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Dlatego też większość ofiar przemocy potrzebuje pomocy innych, bez tego same nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy. Przemoc wobec członka rodziny jest przestępstwem i nakłada na jej sprawcę karę. Podstawowym aktem prawnym dotyczącym tego problemu jest art. 207 KK, zatwierdzony w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny Wykonawczy.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków

Józef Leśny
Józef Leśny

szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci. Pamiętać zatem należy, że wszystkie działania na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, w tym w szczególności dzieci powinny być oparte o zasadę bezwzględnej współpracy pomiędzy pracownikami ochrony zdrowia, Policji i pomocy społecznej.

Próba podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.). Ustawa ta została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”.

Art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi: „Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej”. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie; 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równie traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Zgodnie z art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy w szczególności w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
- interwencji kryzysowej i wsparcia,
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystanie ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej,
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków

Józef Leśny

- badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie,
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Ogół czynności podejmowanych i realizowanych w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą realizowany jest przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Art. 9 a ustawy nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym, w skład którego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone wyżej, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu prowadzenia skutecznej interwencji zgodnie z przepisami prawa oraz mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy, konieczna jest ścisła współpraca pomiędzy pracownikami wskazanych powyżej instytucji.

Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązała Radę Ministrów do przyjęcia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (przyjęty uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. na lata 2014 – 2020), którego zadaniem jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań, mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2020 jest skorelowany z najważniejszymi polskimi dokumentami regulującymi problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W swych założeniach wpisuje się w cele Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020 i Wielkopolskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2020, których głównym celem jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków

Józef Leśny

zmniejszenie skali zjawiska przemocy, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy i dostępności pomocy, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

I. KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014 – 2020

1. Cele Programu:

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

2. Założenia Programu

2.1. Profilaktyka i edukacja społeczna:

Obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

2.2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:

Obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych).

2.3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:

Obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.

2.4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

II. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY - PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”.

Zespół Interdyscyplinarny

Z dniem 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 125, poz. 842). Zmiany wprowadzone dotyczyły między innymi powoływania zespołów interdyscyplinarnych. Zgodnie z założeniami w ustawie taki zespół powołuje wójt, burmistrz, prezydent miasta. W Gminie Żelazków zespół interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 21/2011 Wójta Gminy Żelazków z dnia 15 lipca 2011 r. W jego skład wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie,
- Policji
- ochrony zdrowia,
- oświaty,
- kościoła,
- sądu,
- Pełnomocnik Wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów Alkoholowych.

Zadaniem Zespołu jest realizacja działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie a także koordynacja działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

Szczegółowe zasady funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz regulamin pracy zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Żelazków zatwierdzony Zarządzeniem Wójta Gminy Żelazków z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie przyjęcia regulaminu pracy Zespołu interdyscyplinarnego.

Procedura „Niebieskie Karty”

Procedura „Niebieskie Karty” jest to ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieskie Karty - A” przez pracownika socjalnego, funkcjonariusza Policji, przedstawiciela oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i przekazania go niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Na posiedzeniu członkowie zespołu lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta - C”. Na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego nie zaprasza się dziecka. Członkowie zespołu lub grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta - D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc.

Szczegółowy zakres działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W ramach procedury członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:

- 1) udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, rozpowszechniają informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 2) podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
- 3) zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny